

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Josefa Baxy, JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **S. B. E. E. S.** Mgr. Umarem Switatem, advokátem se sídlem Praha 4, Kloknerova 2212/10, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, pošt. schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 3. 10. 2006, č. j. 48 Az 68/2006 - 13,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 29. 8. 2006, č. j. OAM-1042/LE-C09-C09-2006. Tímto rozhodnutím byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná stěžovatelova žádost o udělení azylu podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Rozsudek krajského soudu vycházel ze skutečnosti, že rozhodnutí žalovaného bylo vydáno v souladu se zákonem, na základě dostatečně zjištěného skutečného stavu věci a bylo přesvědčivě odůvodněno.

Stěžovatel v kasační stížnosti ze dne 13. 11. 2006 uvádí, že uplatňuje důvod obsažený v § 103 odst. 1 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“), domnívá se totiž, že v jeho věci rozhodoval soud k tomu věcně nepříslušný (Krajský soud v Praze), k němuž stěžovatel podal žalobu v důsledku špatné informace poskytnuté

žalovaným. Odkazuje na § 32 odst. 4 zákona o azylu, který určuje, že soudem příslušným k rozhodnutí o žalobě je soud, v jehož obvodu je žadatel o azyl hlášen k pobytu. Podle stěžovatele se místem hlášeného pobytu rozumí azylové zařízení, do něhož je žalovaným umístěn (§ 77 odst. 1 zákona o azylu). Stěžovatel však v době podání žaloby pobýval v příjímáckém středisku tranzitního prostoru mezinárodního letiště, v detašovaném pracovišti V. P., které je azylovým zařízením (§ 2 odst. 7 zákona o azylu). Do tohoto zařízení však nebyl umístěn ministerstvem, ale policií (§ 73 odst. 1 zákona o azylu). Příjímácké středisko tak nelze považovat za azylové zařízení, kam byl umístěn ministerstvem, a tedy za místo hlášeného pobytu podle § 77 odst. 1 zákona o azylu. Nelze tak aplikovat pro určení místní příslušnosti § 32 odst. 4 zákona o azylu, nýbrž § 7 odst. 2 s. ř. s. a příslušným soudem je Městský soud v Praze. Podle stěžovatele uvedenému nasvědčuje i logický a teleologický výklad. Dále poukazuje na to, že svoje přemístění do V. P. považuje za diskriminační, účelové a negující smysl zákonného soudce. Do tohoto zařízení jsou totiž přemísťovány pouze osoby z Egypta. Podle stěžovatele tento přesun žalovaný realizuje za účelem, aby o žalobách těchto osob rozhodoval Krajský soud v Praze, kde trvá řízení výrazně rychleji a zpravidla se stihne ve lhůtě 45 dnů (§ 73 odst. 2 zákona o azylu). Uvedený postup žalovaného pak stěžovatel připodobňuje postupu komunistické státní moci před rokem 1989, která také přidělovala politicky citlivou agendu pouze spolehlivým soudům a soudcům. Stěžovatel má tedy za to, že řízení o jeho žalobě bylo zmatečné, a proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

V doplnění kasační stížnosti ze dne 14. 11. 2006 namítá, že obdržel zjednodušené poučení o procesních právech a povinnostech, kde absentovalo poučení o tom, že má sdělit, zda souhlasí, aby soud rozhodl bez jednání. Uvedené poučení bylo podepsáno samosoudkyní Olgou Stránskou a není součástí soudního spisu. Poučení, které je ve spisu obsaženo, pak stěžovatel neobdržel. Fotokopii poučení o procesních právech a povinnostech ze dne 6. 9. 2006 přiložil. Upozorňuje také na to, že v poučení obsaženém v soudním spisu, které stěžovatel neobdržel, je ve vztahu k vyjádření podle § 51 s. ř. s. stanovena lhůta jednoho týdne, přestože zákon hovoří o lhůtě dvou týdnů. Stěžovatel nebyl seznámen s tím, že jeho věc bude rozhodovat JUDr. Eva Havlová. Požádal také o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že považuje rozsudek krajského soudu i svoje rozhodnutí za vydaná v souladu se zákonem. K námitkám vztahujícím se k postupu soudu se nevyjádřil a kasační stížnost navrhl zamítnout.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 s. ř. s. Dospěl však k závěru, že o něm není třeba rozhodovat tam, kde samo podání kasační stížnosti má odkladný účinek ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

Vzhledem k tomu, že rozhodnutí krajského soudu bylo vydáno po nabytí účinnosti zákona č. 350/2005 Sb. (tj. po 13. 10. 2005), postupoval zdejší soud již podle s. ř. s. ve znění novelizovaném uvedeným zákonem. Nejvyšší správní soud se proto ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval nejprve otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele a je tedy přijatelná. Nejvyšší správní soud se vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech azylu podrobně věnoval např. ve svých usneseních ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, případně ze dne 4. 5. 2006, č. j. 2 Azs 40/2006 - 57 (obě dostupná na www.nssoud.cz), kde dospěl k závěru, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat mimo jiné tehdy, pokud se dotýká právních

otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu. Tak tomu bylo i v daném případě, neboť stěžovatelem uplatněný důvod kasační stížnosti, týkající se poučení ve smyslu § 51 s. ř. s., nebyl dosud řešen judikaturou Nejvyššího správního soudu.

Poté, co byla kasační stížnost shledána přijatelnou, mohl se Nejvyšší správní soud zabývat zde uvedenými důvody, přičemž důvodnost kasační stížnosti posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Stěžovatel uplatňuje důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. (*„zmatečnost řízení před soudem spočívající v tom, že chyběly podmínky řízení, ve věci rozhodoval vyloučený soudce nebo byl soud nesprávně obsazen, popřípadě bylo rozhodnuto v neprospěch účastníka v důsledku trestného činu soudce“*), domnívá se, že o jeho žalobě rozhodoval místně nepřislušný soud a že tato skutečnost způsobuje zmatečnost řízení. Dále, aniž by to výslovně uvedl, uplatňuje důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (*„nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé“*), namítá totiž, že jej krajský soud nepoučil o soudci, který bude jeho věc rozhodovat a nevyzval ho k vyjádření, zda souhlasí s rozhodnutím ve věci bez jednání.

Ze spisu k tomu vyplynulo, že v závěru žaloby podané 4. 9. 2006 ke krajskému soudu stěžovatel uvedl, že ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s. nežádá, aby bylo ve věci nařízeno jednání. Součástí soudního spisu je také koncept poučení o procesních právech a povinnostech ze dne 6. 9. 2006 podepsaný předsedkyní senátu Olgou Stránskou, který obsahuje 3 body (1. poučení o možnosti namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce, 2. výzva ke sdělení, zda účastník souhlasí s rozhodnutím bez nařízení jednání podle § 51 s. ř. s., součástí je i poučení o tom, že pokud se účastník ve lhůtě jednoho týdne od doručení nevyjádří, bude mít soud za to, že s rozhodnutím bez nařízení jednání souhlasí, 3. výzva žalovanému k předložení správního spisu a vyjádření k žalobě ve lhůtě jednoho týdne). V pokynu kanceláři je pak mj. uvedeno, aby koncept byl opsán a žalobci doručen bez bodu 2. Součástí spisu (nikoli však řádně zažurnalizovanou a opatřenou číslem listu) je i stejnopis poučení, které se shoduje s fotokopií předloženou stěžovatelem. Toto poučení obsahuje sdělení, že stěžovatelova věc byla *„přidělena k projednání a rozhodnutí specializované samosoudkyni soudního oddělení 48 Az podle rozvrhu práce pro rok 2006, do kterého lze nahlédnout u Krajského soudu v Praze“*. Dále zde bylo obsaženo poučení o možnosti namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce podle § 36 s. ř. s. ve lhůtě jednoho týdne. Jako autor poučení byla uvedena Olga Stránská, samosoudkyně. Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 12. 9. 2006 s rozhodnutím bez nařízení jednání souhlasil.

Namítá-li stěžovatel, že krajský soud pochybil, pokud mu nedoručil výzvu k tomu, aby se vyjádřil, zda souhlasí s rozhodnutím bez jednání či nikoli ve smyslu § 51 s. ř. s., mylí se. Stěžovatel totiž již v podané žalobě navrhl, aby soud rozhodl bez jednání. Jiným způsobem totiž jeho sdělení o tom, že ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s. nežádá, aby bylo ve věci nařízeno jednání, smysluplně vyložit nelze.

Podle § 51 odst. 1 s. ř. s., soud může rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhli nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen. Uvedené ustanovení určuje předpoklady (výslovný návrh, souhlas nebo fikci souhlasu), kdy může soud o žalobě rozhodnout bez jednání. Pravidlem při soudním rozhodování je vždy nařízení ústního jednání,

aby byla zachována zásada ústnosti a veřejnosti soudního jednání (srov. též čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, čl. 96 odst. 2 Ústavy České republiky). Výjimkou z této zásady je možnost soudu projednat věc bez nařízení jednání, tato výjimka však musí být vykládána zejména s ohledem na zájmy účastníka řízení, neboť je to účastník řízení, o jehož právech se rozhoduje a tento účastník také s řízením disponuje.

V daném případě stěžovatel využil svého dispozičního práva a v žalobě navrhl, aby soud rozhodl bez nařízení jednání. Z jeho strany tak byl naplněn předpoklad požadovaný k tomu § 51 s. ř. s. Souhlasil-li pak s rozhodnutím bez jednání i žalovaný a potřebu jednání nařídít neshledal ani krajský soud, mohl v dané věci rozhodnout bez jednání. Nebylo třeba, aby krajský soud stěžovatele ještě vyzýval k vyjádření, zda s rozhodnutím bez jednání souhlasí, takový postup by totiž byl v rozporu se zásadou rychlosti a hospodárnosti řízení. Na druhou stranu, pokud by stěžovatel i přes svůj původní návrh považoval za vhodné a potřebné jednání ve věci nařídít (např. bylo-li by třeba provádět dokazování), nic mu nebránilo tuto skutečnost soudu sdělit a o nařízení jednání požádat. Pokud by svůj nesouhlas s rozhodnutím bez nařízení jednání soudu sdělil do doby, než by bylo o žalobě rozhodnuto, soud by jednání nařídil (k tomu viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 3 Azs 103/2005 - 76, zveřejněn: Sb. NSS 687/2005, nebo rozsudek ze dne 27. 7. 2006, č. j. 2 Azs 216/2005 - 50, zveřejněn: Sb. NSS 975/2006). Stěžovatel tak ale neučinil a nelze tedy krajskému soudu vytknout žádné pochybení.

Stěžovatel dále nesouhlasí s tím, že v poučení o složení senátu nebyl výslovně seznámen se skutečností, že jeho věc bude rozhodovat samosoudkyně JUDr. Eva Havlová. Ani tuto námitku neshledal zdejší soud důvodnou. Předně je třeba uvést, že otázku uvádění jmen soudců, kteří budou věc rozhodovat, v poučení o složení senátu, již Nejvyšší správní soud řešil, a to ve svém rozsudku ze dne 4. 5. 2005, č. j. 2 Afs 178/2004 - 128, zveřejněn: Sb. NSS 624/2005, který prošel i testem ústavnosti (ústavní stížnost proti tomuto rozsudku byla odmítnuta dne 27. 2. 2006, pod sp. zn. IV. ÚS 494/05). Zde dospěl zdejší soud k závěru, že „*poučení o složení senátu neobsahující jména soudců, kteří budou ve věci rozhodovat, nezakládá důvod zmatečnosti ve smyslu § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s., ani jinou vadu řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., pokud byl senát obsazen v souladu s rozvrhem práce a žádný z rozhodujících soudců neměl být z rozhodování vyloučen pro podjatost*“. Uvedené rozhodnutí se sice zabývalo senátním rozhodováním, zatímco daná věc se vztahuje k rozhodování samosoudcem, avšak závěry tohoto rozhodnutí jsou plně aplikovatelné i na tuto situaci. V předmětném poučení bylo stěžovateli jednoznačně sděleno, že jeho věc byla přidělena samosoudkyni soudního oddělení 48 Az podle rozvrhu práce pro rok 2006, do kterého lze nahlédnout u Krajského soudu v Praze. Pokud pak bylo pod poučením uvedeno jméno odlišné soudkyně, než té, která danou věc rozhodovala, nemá tato skutečnost na správnost poučení žádný vliv. Uvedení jména pod poučením, totiž znamená pouze to, že jmenovaný předmětné poučení připravil, avšak nevyplývá z něho, že bude nadále věc projednávat a o ní rozhodovat. Tato skutečnost neplynula ani z textu poučení, neboť v něm byl stěžovatel odkazován na rozvrh práce Krajského soudu v Praze pro rok 2006. Jiná situace by nastala, kdyby v textu poučení nebylo uvedeno, že o věci bude rozhodovat samosoudkyně ze soudního oddělení 48 Az, ale konkrétně jmenovaná soudkyně, která by pak nerozhodovala. Takové poučení by jistě nebylo správné, nicméně rozhodoval-li by ve věci zákonný soudce, který by neměl být z rozhodování vyloučen pro podjatost, nemuselo by ani takové poučení být důvodem pro zrušení soudního rozhodnutí. V daném případě však poučení o složení senátu bylo zcela dostatečné a v souladu se zákonem. Hodlal-li by stěžovatel namítnout podjatost rozhodující soudkyně, mohl tak učinit při zachování lhůty podle § 8 odst. 5 s. ř. s. i ve fázi

po vydání rozhodnutí o věci samé (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2006, č. j. Nao 32/2005 - 34, www.nssoud.cz).

Namítá-li stěžovatel, že v poučení, které mu doručeno nebylo (a které bylo zjevně určeno žalovanému), je ve vztahu k vyjádření nesouhlasu s rozhodnutím bez jednání stanovena lhůta jednoho týdne, zatímco s. ř. s., hovoří o lhůtě dvou týdnů, nelze jinak než mu přisvědčit. V daném případě však toto pochybení krajského soudu, který žalovanému stanovil lhůtu k vyjádření kratší, než požaduje zákon, žádným způsobem nezasáhlo do stěžovatelovy sféry a nijak neovlivnilo jeho práva. Jiná situace by nastala, pokud by účastník řízení, jemuž by bylo toto poučení určeno, vyslovil svůj nesouhlas s rozhodnutím soudu bez jednání v zákonné lhůtě dvou týdnů a krajský soud by jednání přesto nenařídil. Tak tomu, ale v daném případě nebylo. Důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tak nebyl shledán.

Pokud jde o otázku místní příslušnosti soudu, a o následek rozhodnutí místně nepřislušného soudu, tak ty již byly Nejvyšším správním soudem řešeny. V rozsudku ze dne 22. 2. 2007, č. j. 2 Azs 156/2006 - 38, www.nssoud.cz, k tomu zdejší soud uvedl: „*Jako místo hlášeného pobytu žadatele o azyl ve smyslu § 77 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, je třeba považovat i přijímací středisko, do něhož byl stěžovatel umístěn policií podle § 73 odst. 1 zákona o azylu.*“ Poukázal také na to, že „*nedostatek místní příslušnosti krajského soudu, který ve věci rozhodoval, namítaný až v kasační stížnosti, zásadně nezpůsobuje zmatečnost řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. a není tak důvodem pro zrušení jeho rozhodnutí*“. Citovaný rozsudek řešil právně i skutkově více než obdobnou situaci a lze v něm tedy nalézt odpovědi na všechny námitky obsažené v kasační stížnosti ze dne 13. 11. 2006. Zmatečnost rozsudku krajského soudu proto nelze shledat a neobstojí ani důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s.

Vzhledem k tomu, že nebyl naplněn žádný ze stěžovatelem uplatněných důvodů, Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. dubna 2007

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu